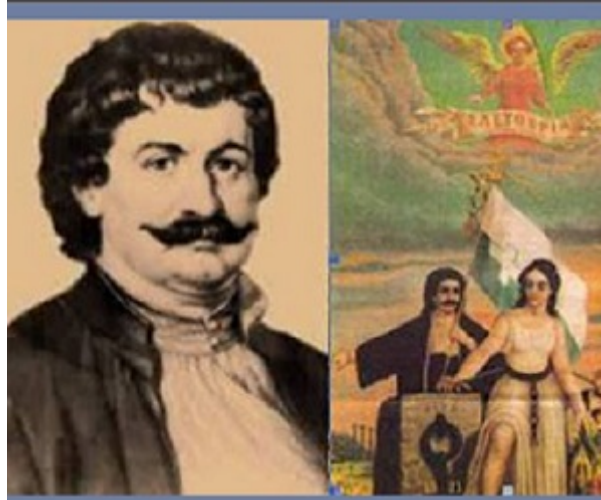

Ρήγας Φεραίος και Αθλητισμός (Βασίλειος Καϊμακάμης, Αναπλ. καθηγητής ΤΕΦΑΑ-ΑΠΘ)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=182647>]

Μάλιστα, όταν το 1834 ελήφθη η απόφαση, από την αντιβασιλεία και την κυβέρνηση να ορισθεί η Αθήνα ως πρωτεύουσα του νεοελληνικού κράτους, ο τότε υπουργός των εσωτερικών Ιωάννης Κωλέττης, συμφώνησε με την παραπάνω απόφαση, μόνο με την υποσημείωση ότι η Αθήνα θα είναι προσωρινή πρωτεύουσα, διότι σύμφωνα με την άποψή του «η πραγματική και παντοτινή πρωτεύουσα του Ελληνισμού και του νεοελληνικού κράτους πρέπει να είναι η Κωνσταντινούπολη» [\[15\]](#).

Αιχμή της παραπάνω ιδεολογίας (Μεγάλης Ιδέας) ήταν οι λέξεις «ελευθερία» και «πατρίδα», που ως γνωστόν αποτελούν ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Ελληνισμού από τον Όμηρο μέχρι την εποχή για την οποία γίνεται λόγος.

Ήταν η εποχή, όπου τα γεγονότα και οι ιστορίες που παρέπεμπαν στα ηρωικά κατορθώματα των αρχαίων προπατόρων, αλλά και των ηρωικών προεπαναστατικών κλεφταρματολών συγκινούσαν, αφύπνιζαν και κινητοποιούσαν τους απανταχού Έλληνες για εθνική αυτοσυνειδησία, ενότητα, συνοχή και ελευθερία.

Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλλε και ο εθνομάρτυρας Ρήγας Φεραίος (1757-1758) αφού, μεταξύ τόσων άλλων γνωστών συγγραμμάτων, μετέφρασε λίγο πριν το μαρτυρικό του θάνατο (1797) το δραματουργικό έργο του Ιταλού Πιέτρο Μεταστάσιο «Ολύμπια»[\[16\]](#). Μάλιστα για να τονώσει την παιδευτική και διαφωτιστική εμβέλεια της μετάφρασής του διασκεύασε το πρωτότυπο, πλουτίζοντας το με δικές του αναφορές στους αρχαίους γυμνικούς αγώνες[\[17\]](#).

Ο Μ. Πλωρίτης[\[18\]](#) σημειώνει ότι το έργο αυτό, μεταξύ άλλων «ανταποκρινόταν και στην άλλη φιλοδοξία του Ρήγα, την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων κορυφαίας εκδήλωσης της ελληνικής αλκής, άμιλλας και ομοψυχίας».

Στη συνέχεια το «Ολύμπια» εντάχθηκε στο δραματολόγιο των πρώτων ελληνικών θιάσων του νεοσύστατου κράτους, ενώ το νεοϊδρυθέν κρατικό θέατρο άρχισε τις παραστάσεις το 1836 με το έργο αυτό. Έτσι ο Ρήγας, και με αυτό το έργο προσφέρει ανεκτίμητες υπηρεσίες στον Ελληνισμό, αφού τον συνδέει με το ένδοξο παρελθόν του και τον προετοιμάζει πολιτιστικά και αθλητικά, προβάλλοντας και αναδεικνύοντας τον θεσμό των Ολυμπιακών και των άλλων πανελληνίων αγώνων [\[19\]](#).

Παράλληλα, σχεδόν από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους άρχισε να γίνεται λόγος και για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων[\[20\]](#), αφού ήδη το 1835 με

την ευκαιρία της γιορτής για την ενηλικίωση και ενθρόνιση του Όθωνα, ο μεγαλοιδεάτης Ι. Κωλέττης διοργάνωσε αθλητικούς αγώνες στα πρότυπα των Ολυμπιακών[21].

Τελικά αφού προηγήθηκαν κάποιες αναφορές και προτάσεις για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, από το 1859 έως το 1889 τελέστηκαν τέσσαρες εθνικές Ζάππειες Ολυμπιάδες. Παρά το γεγονός ότι ήταν περισσότερο εμπορικές, πολιτιστικές και γεωργοκτηνοτροφικές- μόνο την τελευταία Κυριακή τελούνταν και αθλητικοί αγώνες- μεταξύ άλλων, έγινε μια πρώτη προσπάθεια να σφυρηλατηθεί, μέσω του θεσμού αυτού το λεγόμενο «όμαιμο, ομόδοξο και ομόγλωσσο» των απανταχού Ελλήνων, όπως στους αρχαίους πανελλήνιους αγώνες [22].

Η φυσική αγωγή και ο αθλητισμός καλλιεργήθηκαν οργανωμένα στο νεοελληνικό κράτος για πρώτη φορά στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας[23]. Εκεί ο φωτισμένος Ιεροδιάκονος Γρηγόριος Κωνσταντάς, ο οποίος το 1825 ανέλαβε «Έφορος Παιδείας» συνέταξε αναφορά με τίτλο «Αξιώματα Παιδαγωγίας», όπου περιείχε διάφορες αρχές και σκοπούς της εκπαίδευσης των μαθητών του Ορφανοτροφείου[24]. Σε ειδική παράγραφο αναφέρει ότι «η ευεξία του σώματος έχει μεγάλη ροπή στην υγεία της ψυχής και ότι η γυμναστική προξενεί την πρέπουσα ανάπτυξη και δύναμη των μελών του σώματος»[25]. Στην ίδια παράγραφο συνδέει τη γυμναστική με τη σωστή συμπεριφορά των νέων, ενώ θεωρεί την άσκηση ευεργετική για το σώμα[26].

[Συνεχίζεται]

[15] Seidl W., Οι Βαυαροί στην Ελλάδα, Μόναχο 1964, σ. 167./ Καϊμακάμης, Προσφορά των Βλαχόφωνων,...ο.π., σσ. 48, 49.

[16] Καϊμακάμης Β., Προσφορά των Βλαχόφωνων Ελλήνων στην αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, Θεσσαλονίκη 2002, σσ. 42, 43./ Εφημ. Καθημερινή – Ένθετο 7 ημέρες (22-3-1998, 31).

[17] Φανιόπουλος, ο.π., σ. 55./ Από: Χάρτα του Ρήγα, φωτομηχανική επανέκδοση από την επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα, με την υποστήριξη της Ακαδημίας Αθηνών, Αθήνα 1998.

[18] Πλωρίτης Μ., «Ο Ρήγας, το θέατρο και οι Ολυμπιακοί Αγώνες», Εφημ. «ΤΟ ΒΗΜΑ» 16-1-1998.

[19] Καϊμακάμης Β., Προσφορά...ο.π., σσ. 42, 43.

[20] Decker W., Die Wiederbelebung der Olympischen Spielen, Verl. F. p. Rutzen, Ruhpolding –Frechen 2008, SS. 60-78.

[21] Decker, ο.π., S. 72.

[22] Χρυσάφης Ι., Οι Σύγχρονοι διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες, Αθήνα 1930, σσ. 24-130.

[23] Παπαδόπουλος Π., Ο Ελληνισμός του Μονάχου κατά το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα ως φορέας της Γερμανικής Γυμναστικής στο νεοελληνικό κράτος, Διδακτορική διατριβή ΤΕΦΑΑ-ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2017, σσ. 183-210.

[24] Δημαράς Α., *«Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε-τεκμήρια της ιστορίας»*. Τόμ. Α' (1821-1894) & Τόμ. Β' (1895-1967), Αθήνα 1973, 1974-1990, σ. 312./ Δασκαλάκης Α., Κείμενα –Πηγαί της ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασεως, μέρος Α', Αθήναι 1968, σ.σ. 215-218 (το έντυπο με αρ. 390/28 Μαΐου 1829).

[25] Δασκαλάκης Α., Κείμενα –Πηγαί της ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασεως, μέρος Α', Αθήναι 1968, σ.σ. 215-218 (το έντυπο με αρ. 390/28 Μαΐου 1829).

Ζάνας, ο.π., σ. 44.

[26] Δασκαλάκης, ο.π., σ. 215.

Κωνσταντινόπουλος Χ., Η Αίγινα στα χρόνια του Καποδίστρια, Αθήνα 1968, σ.σ. 15, 16. 75.